Spedizione in abbonamento postale — Poštnina plačana v gotovini

Leto XI., št. 24 („Jutro“ št. 132 a) Ljubljana, torek 15. junija 1943-XXI Cena cent. 80

Upravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-22, 31-23 31-24.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon 31-25, 31-26

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kr. Italije in inozemstva ima Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano

JUTRO

PONEDELJSKA IZDAJA

Uredništvo: Ljubljana, Puccinijeva ul. 5. Telefon št. 31-22, 31-23. 31-24, 31-25, 31-26

Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja vsak ponedeljek zjutraj. — Naroča se posebej in velja mesečno L. 3.—

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano

Nov hud udarec sovražnemu brodovju

V Sicilskem prelivu je sovražnik izgubil 14 izkrcevalnih čolnov in en prevozni parnik, iz konvojev pa so bili potopljeni še 4 parniki

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil dne 13. junija naslednje št. 1114 vojno poročilo:

Otok Lampedusa, ki je bil izpostavljen neprekinjenemu bombardiranju iz zraka in z morja, je moral prenehati z odporom v neenaki borbi.

V Sicilskem prelivu so nemška letala napadla pomorske formacije ter potopila 8000 tonski prevozni parnik ter 14 čolnov za izkrcavanje ter hudo poškodovala tri križarke, 14 manjših vojnih enot in 6 trgovskih ladij. V letalskih bojih z letalskim spremstvom so nemški lovci sestrelili 4 letala.

Naša torpedna letala so izvedla uspele nočne akcije proti nekemu konvoju pred Cirenaiko ter proti drugemu konvoju v zalivu Philipeville. Zadeti so bili trije parniki, eden večje in dva srednje tonaže.

Sovražni napadi na Reggio Calabrio, Catanijo in Palermo so povzročili izgube med civilnim prebivalstvom in škodo omejenega obsega na poslopjih. Protiletalske baterije v Trapaniju so uničile eno dvomotorno letalo.

*

Pripomba k uradnemu poročilu št. 1114. Med civilnim prebivalstvom so bile zaradi letalskih napadov, o katerih je govora v današnjem uradnem poročilu, ugotovljene naslednje izgube: dva mrtva in 9 ranjenih v Cataniji in 10 mrtvih ter 19 ranjenih v Palermu.

★

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil dne 14. junija naslednje 1.115 vojno poročilo:

V teku ponovnih napadov na sovražni pomorski promet v Sicilskem prekopu in vzdolž tuniške obale so italijanska in nemška letala potopila 1 trgovsko ladjo in poškodovala 3 druge.

V letalskih dvobojih so osni lovci sestrelili 5 letal in sicer 2 nad Pantellerijo, 3 pa nad Sicilijo.

Oddelki štirimotornih letal so bombardirali okolico Messine in Catanije. Povzročena škoda ni težka, število žrtev je omejeno. Izmed letal, udeleženih pri napadu, sta se zrušili na zemljo po zadetku protiletalske obrambe v Messini in sicer eno med Gazziem in Contesseom, drugo pa severozapadno od Orta Liuzza.

*

Pripomba: Zaradi napadov, ki jih omenja današnje uradno poročilo, so do zdaj ugotovili 4 mrtve in 2 ranjena med civilnim prebivalstvom.

Bombardiranje sovražnega zaledja na vzhodni fronti

Hudi letalski napadi na industrijo ob Volgi in na železniška križišča — Bombe na angleško vojno luko

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 13. junija s. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Z vzhodne fronte poročajo samo o krajevnem bojnem delovanju v odseku pri kubanskem predmostju in na odseku pri Belovu.

Nemško letalstvo je izvedlo hude napade na važne vojne naprave ob srednji Volgi in je bombardiralo pomembno železniško križišče v Jelcu. Na morju pred obalo Ribiškega polotoka sta bili z bombami hudo zadeti dve sovražni trgovski ladji srednje tonaže.

Pri izkrcevalnih operacijah, ki jih je izvršil sovražnik proti otokoma Pantelleriji in Lampedusi, so italijanska in nemška letala kljub močni protiletalski obrambi v zaporednih valovih napadala pomorske in izkrcevalne oddelke sovražnika ter pri tem potopila 8000-tonski prevozni parnik ter 14 čolnov za izkrcevanje. Razen tega so bile tri križarke, 14 manjših vojnih enot, med njimi številni torpedni rušilci in 6 prevoznih ladij, tako hudo poškodovane, da se lahko računa z njihovo izgubo.

Angleški bombniki so preteklo noč napadli zapadno Nemčijo. Odvržene bombe so povzročile izgube, predvsem med prebivalstvom v Bochumu. Nastala je občutna škoda v stanovanjskih predelih ter na javnih poslopjih, med njimi na dveh bolnišnicah. Po dosedanjih vesteh je bilo sestreljenih 29 sovražnih bombnikov.

Močan oddelek nemških težkih bombnikov je preteklo noč napadel mesto in vojno luko Plymouth. Na zadetih objektih so nastali obširni požari. Obenem so bile bombardirane tudi važne vojne naprave vzdolž jugovzhodne obale Velike Britanije.

★

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 14. junija. Vrhovno poveljstvom nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na vzhodni fronti so bili krajevni sovjetski napadi na področju pri Bjelgorodu in Velišu zavrnjeni.

V noči na 14. junija so nemška težka bojna letala bombardirala industrijske naprave daleč za sovjetsko fronto. Pogrešamo dve letali.

Nemška in italijanska letala so včeraj nadaljevala napade proti zbirališčem sovražnih ladij pri Pantelleriji. En prevozni parnik srednje velikosti je bil potopljen, trije nadaljnji pa so utrpeli hude poškodbe.

Anglo-ameriški letalski oddelki so včeraj podnevi prodrli proti zasedenemu zapadnemu ozemlju in nad severno nemško obalno področje ter metali bombe. Predvsem v stanovanjskih predelih mest Bremena in Kiela so nastale izgube med prebivalstvom ter škoda na stanovanjskih hišah in javnih poslopjih. 46 sovražnih letal, med njimi najmanj 29 štirimotornih ameriških bombnikov, je bilo uničenih. Sestrelitev nadaljnjih sovražnih bombnikov je verjetna. Dalje so pri poskušanem letalskem napadu na nemški konvoj pred nizozemsko obalo enote tega konvoja uničile 4 sovražna letala. Nemške podmornice so slednjič sestrelile nad Atlantikom 7 sovražnih letal, med njimi več štirimotornih bombnikov.

Preteklo noč so posamezna sovražna letala priletela nad nemško državno ozemlje ter posamič metala bombe, ki pa so povzročile le nebistveno škodo.

Nemška težka bojna letala so napadla v noči na 14. junija mesto in pristanišče Grimsby. Rušilne in zažigalne bombe so povzročile številne požare na področju, kamor so bile namerjene. Drugi letalski napad je bil naperjen na za vojno važne naprave v jugovzhodni Angliji. Izgubljeni sta bili dve lastni letali .

Finski odsek

Helsinki, 12. jun. s. Poročilo o vojnih operacijah objavlja: Na fronti Karelijske ožine so finske čete odbile napade majhnih skupin sovjetske pehote, katere je podpiralo topništvo. Na fronti Aunusa je finsko topništvo zažgalo nad 100 poslopij v nekem sovjetskem taborišču. V ostalih odsekih je finsko topništvo učinkovito obstreljevalo ruske postojanke. Finsko letalstvo je v južnem odseku fronte v vzhodni Kareliji bombardiralo vas, katero so sovjetske čete zasedle v zaledju.

Zavrnjeni letalski napadi

Berlin, 12. jun. s. Iz pooblaščenega vira se doznava, da so sovražni bombniki to noč napadli zapadno in severnozapadno Nemčijo. Zadeta so bila mesta Düsseldorf, Kuxhaven in Wilhelmshaven. Po dosedanjih vesteh je bilo sestreljenih 54 napadajočih letal. Med dnevnim napadom ameriških bombnikov na pristaniška mesta v severnozapadni Nemčiji je protiletalsko topništvo mornarice včeraj sestrelilo 6 večmotornih letal. Doznava se nadalje, da so zvečer in ponoči dne 10. junija močne sovjetske letalske skupine skušale napasti nemška letališča na vzhodni fronti. Nemški lovci so se takoj dvignili in prestregli nasprotne skupine ter jih razpršili, tako da je bila škoda zaradi sovražnih bomb neznatna. Skoraj polovico napadajočih bombnikov so lovci in protiletalsko topništvo sestrelili.

Berlin, 12. jun. s. Izgube angloameriškega letalstva med napadi na nemško ozemlje v teku včerajšnjega dne in danes ponoči so se dvignile po nadaljnjih ugotovitvah na 61 letal, od teh 43 bombnikov. Med novimi terorističnimi napadi na zapadno Nemčijo je bilo mnogo sovražnih letal tudi tako hudo zadetih, da verjetno niso mogla doseči svojih izhodiščnih oporišč.

Moderno letališče v Odesi

Bukarešta, 13. jun. s. V nadaljevanju mogočnih obnovitvenih del v predelih, ki so jih Rumuni odvzeli boljševikom, so rumunska oblastva sklenila, da bodo v Odesi zgradila veliko in moderno letališče z vsemi potrebnimi napravami tudi za civilni promet. Te dni je bil tamkaj z veliko svečanostjo položen temeljni kamen za veliko poslopje na novem letališču.

Brezprimerno junaštvo Pantellerije

Junaška posadka Pantellerije je napisala nove liste slave in s svojim herojskim odporom manifestirala neomajno voljo italijanskega naroda do zmage

Bukarešta, 13. junija. s. Rumunski tisk opisuje danes junaški nastop posadke na Pantelleriji. Garnizija na Pantelleriji, tako piše »Ordinea«, se je junaško branila sovražnih napadov in je klonila šele zaradi pomanjkanja vode. Anglosasi, tako nadaljuje list, se temeljito motijo, če mislijo, da je mogel padec Pantellerije kakorkoli pretresti odločnost italijanskega naroda, da bo neomajno vztrajal proti vsakemu sunku. Pri tem se morajo zavedati, da bo ta odkor postajal zmerom bolj žilav, bolj ko se bodo sovražne grožnje bližale italijanskim narodnim tlom, ki jih Italijani ljubijo z vsem srcem in ki jih bodo branili z levjimi silami.

»Cuventul« piše v dnevni kroniki vojnih dogodkov med drugim: Po 32 dnevih herojskega odpora je morala italijanska posadka na Pantelleriji prenehati z borbo zaradi pomanjkanja vode. Kljub temu se je upirala dlje kakor je kdo pričakoval. Člankar primerja potem to majhno trdnjavico s Singapurom in pravi: Utrjevanje otoka Singapura je trajalo 7 let in to pomorsko in letalsko oporišče je bilo zgrajeno na taki točki, da se mora smatrati za najboljše in najmodernejše, ki so ga sploh imeli Angleži. In vendar je Singapur, ta nezavzetna in najmočnejša trdnjava na svetu, padel po dveh tednih japonskega napadanja. Angleži so očitno pozabili to njihovo ogromno katastrofo. Pantellerijo so začeli utrjevati šele v zadnjih letih in samo kot točko za izvidniško službo ob Sicilskem prekopu. In vendar je ta Pantellerija v polni meri izvršila svoje poslanstvo v treh letih vojne, njena hrabra posadka pa je šele po več kakor dvakrat tako dolgem času, kakor so se mogli Angleži upirati v svojih neprimerljivih utrdbah v Singapuru, položila orožje po junaškem odporu, ki služi v največjo čast istalijanskemu vojaku.

Italijanski narod je pripravljen na najtrše preizkušnje

Stockholm, 13. jun. s. Ob vstopu Italije v vojno piše znani politični znanstvenik Rudger Essen v listu »Dagens-Posten«:

Gotovo ni verjetno, da bi bil Mussolini računal na hitro in lahko zmago. Ob proglasitvi vojne je on po dolgoletnih izkušnjah poznal vse sile, s katerimi so se plutokratske sile upirale italijanskim aspiracijam za dosego položaja, ki bi po vsej pravici ustrezal veličini in pomembnosti naroda in njegovim potrebam za varnost. Že dolga leta Mussolini ni gojil nobenih iluzij, da bi bila pot Italije lahka in udobna. Ob proglasitvi vojne je bil nepremagljivo prepričan, da bo usoda Italije v tej ali drugi obliki odločena v tej vojni. Zmaga zapadnih sil bi bila tudi z nevtralno Italijo uničila položaj Italije kot velesile in s tem tudi njene možnosti za znosne eksistenčne pogoje. V ostalem je malo verjetno, da bi bila Italija mogla ohraniti nevtralnost. Najbolj naravna pot za napad zapadnih sil na Nemčijo je vodila v vsakem primeru preko Italije. Italija je imela torej samo izbiro med pasivnostjo, ki bi bila identična porazu ali pa borbo. Med položajem velesile in položajem vazalske države je izbira padla tako, kakor to storijo vse velesile v podobnih okoliščinah. Drugačna izbira bi bila pomenila, da se Italija odreče položaju velesile, ne da bi s tem poskrbela za lastno varnost. Za Mussolinija in za italijansko vlado verjetno torej ni nobeno presenečenje dejstvo, da pada obletnica vstopa v vojno v čas najtežje situacije za Italijo v moderni zgodovini. Toda bilo je treba izbirati med vojno in mirom v pravem pomenu besede in računati z vso ostrostjo borbe. Z druge strani pa je položaj bolj napet kakor dejansko kritičen. V razpoloženju po znanem reku »Hannibal ante portas«, ki sedaj očitno vlada v Italiji, se moralne sile vsega naroda vzbujajo kakor nikoli prej. Možno je, da bo Italija presenetila svet s silo svoje volje za obrambo. Kaj se bo zgodilo, se da samo domnevati. Možno je, da bo prišlo do napada na Sardinijo in morda na Sicilijo, toda obsežnejši poskus invazije narodnega teritorija za enkrat ni verjeten. Težave so izredno velike in riziko katastrofalnega preokreta je prevelik, tako velik, da bi lahko pomenil preobrat v vojni.

Člankar zaključuje svoja izvajanja: V trenutnem položaju Italije se je treba odločiti za popolno popustljivost ali voljo do zmage. Italijanski narod je izbral slednjo. Torneremo«, ki ga je izrekel Mussolini, prihaja iz globine zavesti italijanskega naroda. Usodna ura se približuje, toda oni, ki si domišljajo, da italijanski narod ni pripravljen na najtrše preizkušnje, bodo morali ugotoviti svojo zmoto. Izhod te borbe bo pokazal, ali je odločilna priložnostna premoč v materijalu ali pa moralne vrednote. Največ vojn so odločili moralni činitelji.

Priznanje junaštvu italijanskega vojaka

Bukarešta, 12. jun. s. Rumunski listi poročajo popoldne in zvečer o ustavitvi odpora na Pantelleriji in poudarjajo junaštvo italijanskega vojaka, ki je zadrževalo sovražnika ob smrtonosnem letalskem bombardiranju in ob pomanjkanju pitne vode. List »Vjatzo« piše, da je morala posadka na Pantelleriji, ki je ostala brez vode in je bila podvržena najsilovitejšemu bombardiranju, opustiti odpor. Zgodovina bo govorila z največjo pohvalo o ponosnem odporu in junaštvu borcev na Pantelleriji.

Madrid, 13. junija. s. Junaški odpor posadke na Pantelleriji je našel živahen odmev v španskem tisku, ki poudarja, kako je morala ta garnizija, ki je dozdaj vzdržala najhujšo letalsko in pomorsko ofenzivo od začetka vojne, nazadnje položiti orožje zaradi popolnega pomanjkanja vode. S poudarkom objavljajo španski listi tudi izgube, ki ji je osno letalstvo prizadelo vojnim pomorskim enotam in angleškim prevozom med operacijami za izkrcanje.

Neomajna zavest zmage

Berlin, 12. junija. s. »Völkischer Beobachter« objavlja članek, v katerem se izraža gotovost, da se bodo vsi narodi Evrope po vojni lahko gospodarsko udejstvovali. Zmotno bi bilo misliti, piše list, da ne poznamo težkoč pri nalogah, ki se nam postavljajo in ki jih bo treba še rešiti. Nasprotno, navajeni smo gledati stvari, kakršne so, ne da bi se zazibali v iluzorna čustva varnosti. Po opozoritvi na brezuspešne sovražne nade, da se bo notranji odpor narodov osi zmanjšal v teku časa, zaključuje list takole: Vemo, da je pot proti končnemu cilju težavna, toda mi bomo dosegli svoj namen, za kar jamčijo dosežene zmage in prestane preizkušnje, kakor tudi vrednost cilja, zaradi katerega smo šli v to borbo. Pripravljeni smo, da vse prestanemo in vse pridobimo.

Pred veselim dogodkom v vladarski hiši

Rim, 13. jun. s. Minister hiše Nj. Vel. Kralja in Cesarja je z današnjim dnevom po nalogu visokega vladarja objavil vest, da je Nj. Kr. Visokost vojvodinja Aosta srečno končala 5. mesec nosečnosti.

Odlikovani prapori Kr. mornarice

Rim, 12. jun. s. Na predlog Duceja fašizma, šefa vlade in mornariškega ministra so bila podeljena naslednja odlikovanja za vojaško hrabrost:

Zlata kolajna praporu Kr. križarke »San Giorgio«, veteranu iz treh vojn. V dosedanji vojni je bila križarka 6 mesecev branik obrambe Tobruka, vedno pripravljena za poseg, da odbije z nepogrešljivimi streli svojih topov sovražne letalske napade, vedno neomajna v odbijanju napadov nanjo. Ko je bila trdnjava zavzeta po premočnih sovražnih silah in ko so bile vse sile križarke v obrambi potrošene, se je križarka raje kot da bi iskala izhoda po morski poti, ponudila kot zadnji odporni jarek. Ko so nasprotne kolone obvladale zadnje oddelke, je bila nepremagana ladja pognana v zrak in potopljena. Njena zastava, ki je podžigala in krepila ponosen odpor, je bila prinešena v domovino in je ostala svetla priča borbenega duha, odpora in predanosti mornarjev Italije.

Prapor X. flotilje Masov, dedič slave vdiralcev v pristanišča, ki so presenetili svet s svojimi junaškimi dejanji v prvi svetovni vojni in so pridobili italijanski mornarici rekord brez primere. X. flotilja Masov je dokazala, da je seme, ki so ga vrgli junaki iz preteklosti, dobro obrodilo. V številnih, najbolj trdnih podvzetjih, prezirajoč nevarnost v vsakovrstnih težkočah, ustvarjenih po težavnih naravnih okoliščinah, kot so odlična obrambna oprema pristanišč, so Arditi napadalnih oddelkov Kr. mornarice, oplojeni in vodeni od X. flotilje Masov, dosegli sovražnika v najbolj varnih pribežališčih, v utrjenih pristaniščih, in potopili dve vojni ladji, 2 križarki, 1 rušilec in 1 parnik z nad 10.000 tonami. Kot izbran fašij junaških duhov je flotilja Masov ostala zvesta svojemu geslu »Za Kralja in zastavo!«

Prapor Kr. podmornice »Scire«. Obrazložitev za to odlikovanje bo objavljena ob koncu vojne.

Srebrna kolajna je bila podeljena praporo mKr. ladje »Cesare«, Kr. torpedovke »Lupo«, Kr. torpedovke »Sagittario«, Kr. križarke »Eugenio di Savoa«, Kr. rušilca »Malocello«, flotilje MAS v Sicilskem kanalu, Kr. podmornice »Platino«, Kr. podmornice »Ambra«, Kr. podmornice »Barbarigo« in prapor IV. flotilje MAS 9. legije Milmarta.

Bronasta kolajna je bila podeljena praporu Kr. rušilca »Ribotty«, križ za vojaško hrabrost pa praporu Kr. torpedovke »Lonce«.

Neomajno prijateljstvo Italije in Portugalske

Lizbona, 13. jun. s. Kr. italijanski minister Renato Prunas je v spremstvu vseh zastopnikov poslaništva v običajni svečanosti izročil svoje poverilnice predsedniku republike generalu Carmoni. Minister je izjavil da je odveč zatrjevati, da bo vse svoje sile posvetil temu, da bi se odnosi med obema državama še bolj povezali ne glede na to, da so bili že sedaj zmerom prijateljski in bodo taki tudi ostali. Italija in Portugalska imata mnogo medsebojnih interesov in nobenega spornega. Ista kri kroži po žilah obeh narodov, ista veroizpoved in isti življenjski pogoji so oba naroda povezali tudi duhovno. To so najbolj solidni temelji trajnega medsebojnega prijateljstva, bolj kakor vsak diplomatski sporazum ali politična kombinacija. Minister je naglasil, da je nadvse srečen, da lahko pomaga pri delu, ki ga pričakuje na tem skrajnem zapadnem robu evropske celine, kjer Portugalska, bogata tradicij, kulture in zgodovine, v svesti si svoje usode in svoje velike odgovornosti, pod umnim vodstvom svoje vlade izvršuje najvišje narodno in človeško poslanstvo. Minister je zaključil svoja izvajanja s pozdravom za državnega glavarja in najlepšimi željami za prospeh Portugalske.

Predsednik republike general Carmona je odgovoril dobesedno: Z živahnim ugodjem in zanimanjem sem poslušal vaša izvajanja in vaše namene, da bi sodelovali za ojačenje dobrih odnosov med našima dvema državama, ki tudi v bodoče ne bodo drugačni kakor najbolj prijateljski, kakor so bili do zdaj. Ta veliki cilj bo olajšal vaše poslanstvo, tembolj, ker je v skladu z našimi čustvi, tako da lahko računate na vso podporo z moje strani in na lojalno sodelovanje portugalske vlade. Portugalska ni pozabila davnih vezi med našima dvema narodoma. Mnogo je skupnega v naši civilizaciji in mnogo enotnega srečujemo v naših pravicah in naših skupnih tradicijah. Toda Rimljani so nam povrhu vsega izročili tudi spomenike, ki so nevenljive priče njihove civilizacije, in pozneje še umetnost in poezijo, ki je zapustila vidne sledove v naši literaturi. V naših cerkvah in palačah so ostali neporušljivi sledovi stvariteljskega duha in tehnične spretnosti Italijanov. Predsednik Carmona je končal z zahvalo ministru za iznešene besede v prilog Portugalske in izrazil prisrčne želje za prospeh italijanskega naroda v bodoče. General Carmona je nato pridržal ministra Renata Prunasa v prisrčnem razgovoru.

Novi madžarski vojni minister

Budimpešta, 12. jun. s. Uradno poročilo obvešča, da je bil minister za narodno obrambo, general Viljem Nagy na svojo prošnjo razrešen dolžnosti.

Regent Horthy je imenoval za ministra za narodno obrambo armadnega generala Ludvika Kzataya. Novi minister za narodno obrambo se je rodil l. 1886. v Aradu v Transilvaniji. Kot oficir izrednih vojaških sposobnosti je bil profesor na madžarski vojaški akademiji. Udeležil se je protiboljševiške vojne, od februarja letos pa je bil poveljnik 3. armade.

Generalu Nagyu, ki je dovršil danes 40 let vojaške službe, je regent poslal toplo pismo, v katerem mu je izrazil svoje visoko zadovoljstvo za delo, ki ga je opravil na vojaškem področju. V priznanje njegovih izrednih zaslug je regent odlikoval generala Nagya z veliko zlato kolajno, s krono sv. Štefana in z vojaškim trakom.

Amnestija za Poglavnikov god

Zagreb, 13. jun. s. Na današnji dan proslave Poglavnikovega godu je bila izdana amnestija za obsojence za določene zločine.

Izjalovljeni sovjetski ofenzivni sunki

Berlin, 12. jun. s. Iz vojaškega vira se doznavajo naslednje podrobnosti o včerajšnjih borbah v odseku Kubanskega predmostja in ob Miusu ter na področju Orla, ki jih omenja današnje vojno poročilo:

V Lagunskem področju pri obalah Azovskega morja so nemške napadalne čete prodrle proti severu in prisilile sovražnika, da se je na dolgem odseku umaknil. Dva protinapada Sovjetov vzhodno od tega področja nista uspela. V odseku Kurke so boljševiki napadli na treh točkah ob zaščiti umetne megle. Ofenzivni sunki, podpirani z oddelki v največji jakosti 200 mož, so se razbili brez izjeme ob zapornem ognju nemških čet. V odseku Miusa so skušali Sovjeti ponovno z dvema protinapadoma osvojiti ozemlje, ki so ga izgubili pred 3 dnevi. Toda njih napori so se vedno izjalovili. Severno od Lisičanska je nemško topništvo uničilo most čez Donec, ki so ga boljševiki nedavno zgradili. V srednjem odseku fronte, zlasti na področju Orla, so nemške čete s protinapadi odbile številne ofenzivne sunke sovražnika po silovitih topniški pripravi Južnovzhodno od Orla znašajo izgube dveh sovjetskih polkov, ki sta bila oba pognana v beg, več sto mrtvih in številne ujetnike. Sovražnik je izgubil tudi težko in lahko orožje, ki ga je ostavil na bojišču. Še večje so bile izgube boljševikov ob izjalovljenih napadih severno od Orla. Ofenzivni sunki krajevnega pomena, ki so jih Sovjeti izvedli južno od Bela in severnozapadno od Dragobuša, so se prav tako izjalovili Severnovzhodno od Delidova so nemški napadalni oddelki prodrli sovražne postojanke in uničili branilce v sovjetskih jarkih.

Slovo Eksc. Graziolia od Ljubljanske pokrajine

Predstavniki oblastev, uradov in vseh slojev prebivalstva so izrazili globoko obžalovanje zaradi njegovega odhoda in hvaležnost prebivalstva za storjeno delo v prid Ljubljanske pokrajine

Ljubljana, 12. junija

Včeraj se je Visoki Komisar Eksc. Grazioli poslovil od zastopnikov vojaških, političnih, upravnih in cerkvenih oblasti in od zastopnikov slovenskega gospodarstva, umetnosti in kulture. Izrazi obžalovanja in simpatij, ki so bili izkazani Ekscelenci od vseh, ki predstavljajo slovensko prebivalstvo v Ljubljanski pokrajini, so bili globoki ter kažejo simpatijo in spoštovanje, katerega si je zastopnik fašistične vlade znal pridobiti s svojim neutrudnim delom, visokim duhom pravičnosti, ki je vodil sleherno njegovo dejanje, četudi je bilo strogo.

Poklonitev padlim junakom

Včeraj zjutraj se je Eksc. Grazioli podal na vojaško pokopališče in položil lavorjev venec na steber, ki spominja na slavno žrtev naših vojakov. Ob vhodu na pokopališče so ga pričakovali poveljnik posadke general Terni s šefom štaba divizije majorjem Dottijem, kvestor comm. Ravelli, poveljnik skupine Kr. Karabinjerjev major Giovaninni. Visokega Komisarja sta spremljala major Karabinjerjev Baronni in zasebni tajnik Ruffini. Na pokopališču so bili postrojeni oficirji posadke, častno stražo pa je imela stotnija z godbo. Med zvoki himne »Piavi«, je Visoki Komisar položil venec ter pozdravil po rimsko grobove padlih.

Nato je odšel v federacijo Fašijev in se poklonil spominu padlih tovarišev. Sprejeli so ga Zvezni tajnik, člani direktorija in hierarhi Fašija iz Ljubljane in iz Pokrajine. Eksc. Grazioli se je v zbranosti pomudil pred ploščo, ki spominja na padle in položil nanjo venec. Nato ga je Zvezni tajnik pozdravil v imenu Fašistov ter se mu zahvalil za stalno podporo. Izročil mu je tudi v imenu Fašistov pomemben spomin federacije v prvi črti.

Pozdrav generala Gambare

Nato je Visoki Komisar odšel v poveljništvo armadnega zbora. Ob vhodu sta ga pričakovala šef štaba polkovnik Lucini in poveljniku dodeljen oficir. V dvorani poveljništva je Eksc. Gambara ob navzočnosti vseh višjih oficirjev in šefov uradov naslovil na Visokega Komisarja prisrčen topel pozdrav, poudarjajoč globok pomen dela, ki ga je opravil v čistem tovariškem duhu z Oboroženimi silami. Izrazil je obžalovanje zaradi njegovega odhoda in najbolj goreča voščila za uspehe na novem borbenem mestu, za katerega ga je Duce določil.

Eksc. Grazioli se je živo zahvalil generalu Gambari in Oboroženim silam za tovariško in popolno podporo, katere je bil deležen za svojo vladno akcijo ter je vrnil najbolj goreča voščila za slavni 11. armadni zbor in njegovega poveljnika.

Po razgovoru z Eksc. Gambaro je Visoki Komisar pozdravil nadškofa Rožmana, ki je Ekscelenci izrazil svojo hvaležnost in pozdrav ter hvaležnost in pozdrav duhovščine.

Na magistratu

Na magistratu so bili vsi nameščenci zbrani v veži, ko je prišel Visoki Komisar. Direktor Jančigaj je Ekscelenco v imenu vseh navzočih toplo pozdravil in izrazil hvaležnost vseh, ki so delali, četudi posredno po njegovih ukazih.

V županovem uradu, kjer se je nahajal tudi podžupan comm. Tranchida, je general Rupnik izrazil Eksc. Grazioliju obžalovanje ljubljanskega prebivalstva ob slovesu in hvaležnost vseh prebivalcev za delo, ki ga je Ekscelenca storil ob raznih prilikah. Med drugim je župan rekel:

Veličastno obnavljalno delo, ki ga je začrtala Vaša Ekscelenca na zdaj pomirjenih tleh Slovenije, se bo nadaljevalo z Vašim naslednikom, kajti dolžnost Vas kliče k bolj nevarnim nalogam in večji odgovornosti na bojni fronti, kjer se je treba zoperstavljati plutokratičnemu terorju in obdržati živ pogum in požrtvovanje prebivalstva.

V svoje največje obžalovanje ne moremo biti več Vaši sodelavci, toda mislimo nadaljevati z delom natančno po Vaših namerah in Vam dokazati svojo privrženost in hvaležnost na najboljši način s tem, da bomo tudi Vašemu nasledniku zvesti in vestni sodelavci za blagor države, pokrajine, mesta in nas samih.

V spomin ljubezni Ljubljančanov do Visokega Komisarja je župan sporočil Ekscelenci odločitev, da bo po njem imenovan novi otroški park v Tivoliju, za katerega gradnjo se je Ekscelenca toliko zanimal.

Visoki Komisar se je živo zahvalil za besede generala Rupnika in izrazil prepričanje, da se bo od njega začeto delo nadaljevalo tudi v bodočnosti.

Z občine se je Ekscelenca podal na sedež divizije »Alpskih lovcev«, kjer so ga sprejeli poveljnik general Terni, šef štaba major Dotti in vsi oficirji. Tudi tu je bilo slovo najprisrčnejše in prežeto s tovariško ljubeznivostjo.

Sprejem v vladni palači

V vladni palači je Visoki Komisar nato sprejel Ekscelenco Pilotta, zastopnika pravosodnega ministrstva katerega so spremljali inspektor ministrstva Tramontana in predsedniki kasacijskega sodišča Lajovic, apelacijskega sodišča Golia in okrožnega sodišča Stuhec. Visoki Komisar je nato sprejel ob navzočnosti viceprefekta Davida in šefa kabineta Bisie slovenske uradnike in predstavnike Visokega Komisariata, katere je predstavil šef upravne službe dr. Majcen.

Vsem se je Visoki Komisar zahvalil za lojalno sodelovanje in izrazil prepričanje, da bodo tako z delom nadaljevali tudi v bodočnosti. Pozdravljen od vseh navzočih je Ekscelenca vsem naložil, naj pozdravijo in izrečejo voščila tudi družinam.

V naslednjem so se podali k Eksc. Grazioliu rektor univerze prof. Kos, predsednik Akademije znanosti prof. Vidmar in rektor Glasbene akademije Betetto, direktorji bolnic dr. Gerlovič, prof. dr. Zalokar, dr. Šavnik in dr. Ferlan, direktor Opere Ukmar in direktor Drame Golia ter tajnik Darian. Intendant Župančič, ki ni mogel sam priti, je poslal Visokemu Komisarju toplo pozdravno pismo.

Svoj pozdrav so poslali tudi zastopniki delodajalcev in delavcev ter profesionistov in umetnikov. Po zahvalnih besedah za sodelovanje in priznanju opravljenega dela, ki jih je Eksc. Grazioli naslovil navzočim, sta izrazila čustva hvaležnosti in obžalovanja ob odhodu za vse kategorije dr. Slokar, predsednik delodajalcev in dr. Alujevič, predsednik delavcev.

Kasneje je Visoki Komisar sprejel zastopnike ljubljanskih listov, ki so ga toplo pozdravili in poudarili delo, ki ga je Eksc. Grazioli storil za pospeševanje kulture in umetnosti.

Popoldne so se zbrali v veliki dvorani vladne palače viceprefekt comm. David, kvestor comm. Ravelli, podžupan comm. Tranchida, major Karabinjerjev Baronni in vsi ostali funkcionarji in eksperti, ki so delali 26 mesecev pod vodstvom Visokega komisarja, da bi pozdravili tovariško vdanost Eksc. Graziolia, ko odhaja na novo odgovorno mesto, za katerega ga je določilo zaupanje Duceja. Navzočni so bili tudi civilni komisarji iz Ljubljane Maffei, iz Kočevja Sizgoreo, iz Novega mesta general Mannu Ricci, iz Črnomlja ing. Cassanego in iz Logatca Rosin.

Ko je Visoki Komisar stopil v dvorano, so ga navzoči pozdravili z gorečim ploskanjem in se strnili okrog njega ter mu izkazali tovariško ljubeznivost. Potem, ko je naslovil na vse navzoče in na njih sodelavce najbolj živo zahvalo za delo, ki so ga opravili, je podčrtal, da je vse, kar je mogel izvršiti med svojim bivanjem v pokrajini, tudi sad gorečega in navdušenega sodelovanja vseh funkcionarjev in ekspertov, ki so delali ob njegovi strani in prispevali s svojim delom k uveljavljanju ugleda avtoritete in pravičnosti fašistične Italije v novi pokrajini.

Nato je izrazil prepričanje, da bodo vsi Italijani, ki bodo imeli čast sodelovati z Visokom Komisarjem, nadaljevali pričeto delo, kajti s tem služijo Italiji na tem skrajnem vzhodnem robu in so vredni bratov, ki se borijo in umirajo.

Eksc. Grazioli se je potem osebno zahvalil Kvestorju in njegovim sodelavcem in funkcionarjem, ki so na čelu raznih resorov.

V imenu vseh je izrazil obžalovanje zaradi odhoda in ponos vseh, ki so sodelovali z njim podprefekt David.

Nato je Visoki komisar odredil pozdrav Kralju in Cesarju, Duceju in Oboroženim silam. Navzoči so odgovorili z mogočno manifestacijo za slavne bojevnike in za moža, ki jih vodi.

Na nemškem in hrvatskem konzulatu

Popoldne je Visoki Komisar opravil poslovilni obisk na nemškem konzulatu, kjer ga je zaradi odsotnosti generalnega konzula sprejel kancler dr. Bruno Liesenberg. Nato se je poslovil na hrvatskem konzulatu od konzula prof. Saliha Baliča.

Vojaki in sportniki

Mogočna sportna manifestacija Oboroženih sil v ljubljanskem stadionu

Ljubljana, 14. junija

Ljubljana je včeraj doživela veliko vojaško sportno slavje, ki je v marsikaterem pogledu doseglo največje take prireditve našega mesta. Prav posebno pa je bila prireditev svojevrstna po svojem sporedu, ki je med drugim obsegal tudi nekatere izrazito vojaške sportne discipline, nekaj pa tudi takih, ki pri nas sploh še niso udomačene. Vojaške oblasti so to pot dovolile prost vstop v krasni stadion ob Vodovodni cesti, ki je bil za to priliko bogato okrašen z državnimi zastavami in prapori Stranke. Posebno razkošno ozaljšana je bila častna tribuna, na kateri so se zbrali številni odličniki, med njimi v zastopstvu Visokega kom. viceprefekt David, generala Fava in Perni kot predstavniki vojaških oblastev, dalje Zvezni tajnik Orlando Orlandini, župan general Rupnik in še številni drugi. Glavni del gledalcev je tvorilo številno vojaštvo ljubljanskih edinic, zelo številno pa so prihiteli na stadion tudi domači sportniki in meščani — prijatelji sporta, ki so si z veseljem ogledali to lepo sportno prireditev. Gotovo ne pretiravamo če cenimo včerajšnji obisk v stadionu na preko 5.000 oseb.

Spored je bil razdeljen v dva dela, in sicer v dopoldanska izbirna tekmovanja v raznih atletskih disciplinah in pa v popoldanske zaključne nastope v istih, v ospredju zanimanja pa je bila sveveda nogometna tekma med reprezentancama tukajšnjega Armadnega zbora in enajstorice iz Venezie Giulie.

V atletskih disciplinah, in sicer v teku na 100 m in v teku na 1.000 m z zaprekami, za oceno v napadalnem peteroboju za častnike, ki so bili na sporedu popoldne, smo videli najboljše izmed udeležencev v prav zanimivih in napetih finalih, ki so med navzočim občinstvom zmerom in zmerom znova izzivali viharje navdušenja. V odmoru med nogometno tekmo so odšle na 10 km dolgo pot vojaške patrule petih mož, ki so med potjo na Rožniku nekje streljale in se potem po končani nogometni tekmi spet vrnile v stadion. Tekme se je udeležilo 8 patrulj, ki so v triminutnih presledkih živahno pozdravljene zapuščale prostor pri glavnem vhodu. Nekaj posebnega so bile za domače gledalce točke v vlečenju vrvi, katere telesne vežbe pri nas dozdaj niso bile znane. Skupini po 8 mož se postavita na vsako stran in na dano znamenje se prične zagrizena borba za nekaj deset centimetrov, do katerih je treba z vrvjo vred potegniti ostalih 8 mož na nasprotni strani. V teh točkah so večkrat zmagovali korenjaki iz divizije »Isonzo«, ki so jih njihovi tovariši za vsak uspeh burno pozdravljali.

Nogometna tekma

v kateri sta se sestali domača vojaška enajstorica in izbrano moštvo iz Venezie Giulie, se je končala po zelo živahnem poteku neodločeno 1:1 (0:0).

Obe moštvi sta zaigrali izredno poletno — in sicer vidno drugače kakor je to pri nas v navadi — pri tem pa izredno fair in disciplinirano. Vsem igralcem, tudi vojakom, ki gojijo nogomet samo kadar jim dopušča služba, se pozna, da so atletsko dograjeni in so zato igro končali v prav tako peklenskem tempu kakor so jo začeli. V prvem polčasu so imeli gostje nekaj več od igre in so v nekaterih nevarnejših napadih zamudili več zrelih priložnosti na uspeh, po odmoru pa so se razgibali tudi vojaki, ki so nazadnje v 17. min. dosegel vodilni gol. Ne glede na to pa si predstavniki Venezie Gieulie niso dali vzeti veselja in so res v 28. min. zasluženo izenačili. Bilo je še mnogo tekanja in navijanja za obe stranki, toda izid se ni menjal več. Tekmo je z veliko avtoriteto in tudi dobro sodil Clementi iz Gorizie.

Včerajšnja vojaška sportna manifestacija na stadionu, katere organizacija je bila tudi v rokah samih častnikov in vojakov — duša vsega aparata je bil atletski trener in kapitan **Cumar** — je uspela v vseh pogledih nad vse pričakovanje. Prireditev je nudila najzgovornejšo sliko, kako tesno sta med seboj povezana sport in vojska in znova potrdila, da so dobri vojaki zmerom tudi dobri sportniki ali obratno.

Smrt dveh starih Ljubljančanov

Ob letošnjih Binkoštih je smrt položila k večnemu počitku dva znana stara Ljubljančana. V visoki starosti 97 let je umrl g. Josip M a z i, železniški inspektor v pokoju, čvrst bloški rojak. Starejši ljubljanski rod je dobro poznal in splošno spoštoval častitljivega starčka iz vrste redkih ljubljanskih Nestorjev. Za blagim pokojnikom žalujejo vdova, dve hčerki, vnuk in širši krog ostalega sorodstva. Pogreb bo danes v torek ob pol 15. uri iz kapelice sv. Krištofa na Žalah.

Nadalje je umrl po daljšem bolehanju splošno znani ljubljanski optik gosp. Jože G o l d s t e i n, čigar lokal pod Trančo je že dolga leta na glasu po svoji solidnosti. G. Goldstein je bil vzor poštenega in marljivega trgovca in obrtnika in je zadnja leta lahko mirno prepustil podjetje svoji edini hčerki gospe Erni. Pogreb bo danes ob 15. uri iz kapelice sv. Andreja na Žalah.

Uglednima pokojnikoma blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

Spominjajte se slepih!

Zvezni tajnik otvoril sportno razstavo

Ljubljana, 13. junija.

Včeraj dopoldne je bila v Jakopičevem paviljonu otvorjena razstava sportne umetnosti in turističnega letaka, katero je zamislil in pripravil zaupnik CONI-a pri Visokem komisarijatu comm. Buratti ob sodelovanju krajevnih sportnih in turističnih ustanov ter ob sodelovanju Zveze profesionistov in umetnikov v Ljubljani.

Otvoritve razstave, o kateri bomo še podrobno poročali, se je udeležil zvezni tajnik Orlandini z zveznimi podtajniki, šef kabineta Bisia kot zastopnik Visokega komisarja, župan general Rupnik, podžupan comm. Tranchida, poveljnik divizije Perni, general Fava, kapitan Nicotera, ekspert pri Zvezi profesionistov in umetnikov ter predsednik Zveze ing. Pirkmajer.

CONI je zastopal osrednji predstojnik Baglini. Zvezni tajnik in ostali zastopniki oblasti so si ogledali razstavljena dela ter so čestitali prirediteljem in umetnikom, ki so razstavili svoja dela.

Prijateljski sporedi domačih

Na igrišču Hermesa

Ljubljana, 14. junija

Domači nogometaši, ki sicer po v naprej določenem sporedu včeraj in danes prav za prav ne bi bili imeli posla, so vendar na vseh straneh izkoristili prosto nedeljo, da so še enkrat poskusili svoje znanje in se, kolikor se da, še bolj pripravili za naslednje prvenstvene tekme, ki jih čakajo tja do 11. julija.

Ena izmed prizorišč takega prijateljskega sporeda je bilo igrišče Hermesa v Šiški, kjer so odigrali dopoldne dve tekmi v mladinskem turnirju v organizaciji SK Viča, popoldne pa sta tam nastopili po dve garnituri starih ljubljanskih rivalov Hermesa in Marsa. Spričo krasnega dneva in drugih sportnih nastopov po mestu je bil obisk v Šiški bolj skromen, toda navsezadnje nogometaši včeraj niti niso računali nanj. Izmed doseženih rezultatov je eden nekoliko presenetljiv, vendar pa deloma opravičljiv, ker so Hermežani igrali nekompletni in tudi ne polnoštevilni, medtem ko so se Marsovci lotili včerajšnje naloge kakor bi šlo zares.

O tekmah samih bi bilo na kratko povedati tole:

V mladinskem turnirju je najprej **mladina Hermesa** zmagala **nad mladino Žabjaka s 3:0**, potem pa je **mladina Viča** spravila tesno zmago **1:0 nad mladino Marsa.** V finalu se bosta torej sestali mladinski moštvi Hermesa in Viča.

Popoldne sta najprej igrali **rezervni moštvi Hermesa in Marsa,** ki sta se razšli z remisom 2:2. Igra, ki je nekoliko trpela zaradi vročine je potekala še dovolj živahno ter so o njej marsikateri mladi igralci pokazali, da se vztrajno in uspešno pripravljajo za vstop v prva moštva.

V glavni tekmi so **Marsovci** slavili izredno visoko zmago **nad Hermesom** in sicer z nič manj kakor 7:0 (2:0). Mars je to pot zaigral z velikim elanom in je vzel to tekmo, čeprav je bila samo prijateljska, z najbolj resne strani. Vse njegove vrste so bile lepo povezane in Šiškarji so se tej formaciji mogli ustavljati le dobre pol ure. Ko je padel prvi gol in mu je potem v 40. min. sledil še drugi, je bila usoda tekme že zapečatena. Po odmoru so Hermežani izgubili vajeti iz rok in Marsovci so po mili volji zabijali gole. Hermes, k se ne more odvaditi stare napake pričkanja med seboj, je nazadnje čisto popustil in izgubil po vsej pravici.

Tekmo je sodil g. Zajec.

Na igrišču Mladike

Kar se je začelo prvenstvo, je igrišče Mladike na Kodeljevem redkokdaj prizorišče nogometnih prireditev. Včasih je bilo na tem nekoliko preveč utesnjenem travniku več življenja. Moščanom, prijateljem nogometa, so ostali v spominu zlasti lokalni »derbyji« med Mladiko in nekdanjim SK Moste. Ob takih priložnostih se je običajno nabralo na dvignjenem robu okoli igrišča vse polno navdušenih gledalcev, ki so z največjo vnemo podžigali »svoje«. Posebne tehnične igre niso nikoli videli, saj je igrišče ne dovoljuje, ker so igralci takoj vsi na kupu. Tem bolj so uživali v borbenosti obeh tekmecev, ki sta pogosto prav pod vplivom nerazsodnih gledalcev preklepela v svojem temperamentu preko dopustnih meja.

Nekaj tega temperamenta je ostalo pri Mladiki še danes, čeprav se je že zelo obrusila. Še več ga je skoro pri naslednici nekdanjega SK Moste Tobačni tovarni. Prav zato je bila včerajšnja prijateljska tekma med Mladiko in Tobačno tovarno, katerih rivalstvo je prišlo do izraza tudi ob začetku sedanjega prvenstva v dveh izločilnih tekmah, zanimiva. Pritegnila je še precej gledalcev, ki niso odhajali razočarani, saj je bila napeta od začetka do konca.

MLADIKA—DOPOLAVORO T. T. 4:3 (2:2)

Obe moštvi sta nastopili z nekaterimi rezervami. Tobačna tovarna je preizkusila celo tri juniorje. V glavnem pa so v obeh enajstoricah igrali vsi »stebri«. Pri Tobačni tovarni: Oblak, Slavo Nagode, Kisel, Januš, Roth (vodja napada), Marn, pri Mladiki: Gvardijančič, Kariž, Trškan, Šebenik, Bajc, Mohar in drugi. Pri Tobačni tovarni je bila na mestu predvsem obramba; šele ko je ta popustila, je Mladika prevladala in zmagala. Pri Mladiki je treba pohvaliti velik elan, od posameznikov pa, razen že znanih »asov«, ki včeraj niso bili na posebni višini, zlasti levo zvezo Bergoča in krilca Božota. Slednji se je izvrstno izkazal in je bil v krilski vrsti najboljši.

Tekma je bila za njen prijateljski značaj dovolj borbena. Minila je brez incidenta, čeprav je bilo tu in tam nekaj »nevarnih« trčenj.

Sodil je Makovec bolj po domače.

V uvodni tekmi je **rezerva Mladike** porazila **rezervo Žabjaka 2:1 (2:0).** Tekmo je dobro sodil Jenko. Častni gol za Žabjak je bil dosežen iz kazenskega strela.

Tretjo zmago je **Mladika spravila že v** dopoldanskih urah, ko je njena **mladina** odpravila **mladino Tobačne tovarne 1:0 (0:0).**

Praznik topništva

Danes, v torek, ob prazniku topniškega orožja, ima 1. topniški polk »Alpski lovci« svojo slavo. Ob tej priliki se priredi na vežbališču z ovirami v Linhartovi ulici telovadno-sportna prireditev, na katero je povabljeno tudi prebivalstvo.

Prireditev se začne ob 17. in se je bodo udeležili častniki, podčastniki ter topničarji Polka.

Sončni binkoštni prazniki

Ljubljana, 14. junija.

Z Binkoštmi smo bili letos v vremenskem pogledu prav zadovoljni. Nič čudnega, saj se le približno vsakih sto let nameri, da praznujejo katoličani ta prisrčni pomladanski praznik tik pred kresom. Po obilnem deževju zadnjih dni je vsa priroda letos izredno pestra in bohotna. Nalivi so se za praznike unesli. Še v petek popoldne je bila huda nevihta, ki je zlasti razsajala v kamniškem kotu, močno pa je deževalo in je deloma padala toča tudi okrog Krima, Vrhnike in Borovnice. V soboto se je vreme obrnilo na bolje, prevladovala pa je soparica. V nedeljo zjutraj smo zabeležili 10° C, čez dan pa se je ozračje ogrelo na 27.1° C. Zlasti popoldne je močno pripekalo sonce in so imeli kopalci pravcato poletno pripeko. — Noč na ponedeljek je bila izredno topla, soparna. Po krasnem nedeljskem večeru se je nebo ponoči pooblačilo in je celo spet rahlo deževalo. Kljub temu se ozračje ni ohladilo in smo v ponedeljskem jutru zabeležili nič manj ko 15.2° C, kolikor že dolgo nismo imeli. Vreme je sicer še nadalje sončno, vendar soparno. Barometer se drži na 765 mm.

Zaradi birme je imela Ljubljana kajpada tudi na letošnjo binkoštno nedeljo zelo praznično lice. Stolnica se je že zgodaj napolnila in povsod po ulicah smo srečavali botrice in botrčke z njihovimi varovanči. Nepotrebnega razkošja ni bilo, seveda pa so botrice in botrčki storili vse, da birmance čimbolj osrečijo in razveselijo. Storjeno je bilo marsikatero plemenito socijalno delo, potrebno v vojnem času bolj ko kdajkoli.

Kar se razvedrila tiče, se Ljubljančani niso mogli pritožiti. Gledališka uprava je dala v obeh gledališčih na spored izbrana dela, ki so kljub lepemu vremenu pritegnila dovolj občinstva, dobro pa so bili obiskani tudi kinematografi. V nedeljo dopoldne se je razvijala velika promenada, prav tako proti večeru, ko je zgledno marljiva vojaška godba spet priredila učinkovit promenadni koncert v Tivoliju. — Vsekakor je letošnja pozna binkoštna nedelja kot mejnik pomladi in poletja zapustila lep vtis, v ponedeljek pa se je spet nadaljevalo vsakdanje življenje.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Torek, 15. junija, ob 18.30: **Skupno življenje.** Premiera. Red Premierski.

Četrtek, 17. junija, ob 18.: **Traviata.** Izven.

Petek, 18. junija, ob 18.: **Tiha voda.** Red A.

*

OPERA

Torek, 15. junija: Zaprto.

Sreda, 16. jun., ob 18.: **Vnebovzetje B. D. M.** Red Sreda.

Sreda, 16. junija, ob 18.30: **Stari in mladi.** Red A.

Četrtek, 17. junija, ob 18.30: **Skupno življenje.** Red Četrtek.

Petek, 18. junija: zaprto.

Umrl je danes ob ½1. uri naš ljubljeni, dobri oče in tast, gospod

GOLDSTEIN JOŽA

bivši optik in trgovec

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, dne 15. julija t. l. ob 15. uri z žal — kapelice sv. Andreja — na pokopališče k Sv. Križu.

Prosi se za tiho sožalje.

Ljubljana, dne 13. junija 1943.

Žalujoči rodbini:
POGAČNIK, GOLDSTEIN

Umrl nam je naš ljubljeni soprog, oče, stari oče, brat in stric, gospod

MAZI JOSIP

ŽELEZNIŠKI INŠPEKTOR V POKOJU

v starosti 97 let. — Pogreb dragega pokojnika bo v torek, dne 15. junija 1943 ob ½3. uri popoldne z žal, kapelice sv. Krištofa, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 12. junija 1943.

Globoko žalujoči:
ANA, soproga; IDA, OLGA, hčeri; GVIDON, vnuk in ostalo sorodstvo

Ruševec je padel

Zvečer sem že dospel na Planino Sv. Križ in šel takoj dalje proti Savskim jamam, kjer je ob vodi stala hiša lovskega čuvaja Derniča.

Bilo je v drugi polovici maja. V Ljubljani je bilo drevje že vse zeleno, breskve, marelice in češnje so že vse odcvetele in najlepša pomlad je objemala zemljo. Pri Sv. Križu je bilo še malo zelenja, popki na drevju se še niso razpuščali, niti češnje še niso cvetele. Sneg se je še belil na obronkih Golice in njenih sosedov.

V trdi noči sva z lovcem vstala in korakala proti Savskim jamam. Od tu naprej je v globeli ob potu še ležal sneg. Dernič mi je pravil, da so lansko leto, ko je skopnel sneg, našli v tej globeli trupli dveh tihotapcev, ki sta tihotapila s Koroškega in v trdi noči v visokem snegu najbrz omagala, saj ni bilo na truplih nikakih znakov, da bi bila morda ustreljena od graničarjev.

Lovec mi je prijetno krajšal naporno pot z lovskimi pripovedkami, ki jih je nebroj doživel v življenju, saj se je že pripravljal v pokoj. Najbolj so me zanimali smešni prizori, ki jih je doživljal z lovskimi gosti, bil pa je v tem pogledu zelo obziren in ni imenoval imen.

»Neko popoldne«, mi je med drugim pripovedoval, »je prišel k meni imeniten gospod, da ga drugo jutro peljem na divjega petelina. Gospod je bil zelo priljuden in mi je ves večer pravil, kakšno divjačino in pod kako težkimi razmerami jo je vplenil. Zlasti o lovski pravičnosti in pravilnem lovu je imel dosti besed, — vsa tista pravila sem jaz imel v malem prstu. Videlo se je, da je ali dosti lovil ali dosti čital o lovu, zato sem imel precej rešpekta pred njim. Potem je začel natanko izpraševati, kje bo pel petelin. Povedal sem mu po pravici, da je pot precej dolga — kaki dve uri — in silno strma, vendar to zanj ne pomeni veliko, ker je vajen lovskih pohodov in težav, ki so z njimi v zvezi. Na te moje odgovore se mu je začel obraz podaljševati in postal je silno redkobeseden. Šla sva spat in drugo jutro sem ga zbudil že ob dveh. Sedel je v postelji, a nič ni bil pripravljen, da vstane.

»Veste kaj, lovec,« mi pravi, »nič nisem razpoložen za lov. Pojdite sami gori, ustrelite petelina in mi ga prinesite«.

Ugovarjal sem, da jaz ne smem streljati petelinov, ki so le za goste in tovarniško gospodo, a zavrnil me je osorno: »Saj ga bom jaz ustrelil, ne Vi, živ človek ne bo zvedel, da ste mi Vi pomagali. Vaš molk pa bom dobro plačal!«

Še bi ugovarjal, toda dobil sem iz tovarne stroga naročila, da moram gospoda privesti do plena, naj že bo kakor hoče. Zato sem se vdal, šel sem na petelina in ga res vplenil. Bil sem še tako drzen, da sem gospodu obenem z lepim petelinom izročil tudi odlomljeno vejico za klobuk. To zafrkacijo pa je gospod z veliko hvaležnostjo sprejel in si takoj zataknil vejico za klobuk. Ko ga je prišel z Jesenic avto iskat, se je šoferju pohvalil, kako lepega petelina je ustrelil in kako se je moral mučiti zanj. Kako so potem na Jesenicah zalivali petelina in slavili vrlega lovca sem pozneje slišal, toda molčal sem in še danes, več let po tem dogodku ne povem imena.«

Pri takih pomenkih sva dospela z Derničem do sedla na koroški meji. Tu je lovec ugasnil svetilko in zavila sva na desno, na Tičji vrh. Tiho sva korakala po tej gmajni in ob robu gozda zlezla v zaslon, ki ga je bil lovec prejšnje dni pripravil.

Bila je še popolna tema, toda zvezde so že začele bledeti in posamezni ptičji čivk se je že oglašal. Tiho sva sedela v zaslonu, napravljenem iz ruševja, in gledala skozi malo odprtino na sneženo nikakor strmo pobočje. Naenkrat je nekaj zašuštelo po zraku nad najinima glavama in črna kepa je padla na beli sneg, toda precej daleč, da se v temi še ni dalo razločiti.

»Ruševec!« mi šepne lovec na uho, čeprav sem sam to vedel. Lepi krivorepi vitez obstane nekaj časa na mestu, nato se začuje: gru, gru, gru in kepa se začne pomikati naprej in nazaj ob neprestanem gruljenju. Vmes pa slišim večkrat: čuuh, čuuh, čuuh. Ko se je že bolje videlo, sem opazil razšopirjeni rep z belo liso v sredi in perutnice iztegnjene navzdol, da so se vlekle v snegu, kakor bi kočijo vozil. Vmes je ruševec odskakoval meter visoko od tal, se spet v krogu vozil okrog in neprestano grulil.

Ves sem bil zaverovan v ta ženitovanjski ples in ljubavno pesem, ko zaslišim poleg gruljenja: kôk, kok.

»Streljajte,« šepne lovec, sicer ga bodo kure odpeljale.«

»Predaleč je,« odgovorim, »in svetloba tudi še ni prava.«

Ker se je pa kôk ponavljal, sem se bal, da bi ruševec odletel med kure, kar bi pomenilo konec, zato sem vtaknil pušo skozi odprtino, pomeril in sprožil.

Ruševec je po strelu najprej stisnil perutnice ob sebi, jih nato razprostrl in — nepoškodovan odletel na koroško stran.

To sva glsedala z lovcem! Ali je bil moj nos daljši kakor navadno, ne vem. Obraz pa gotovo ni bil začuden, ampak že bolj neumen, se mi je zdelo.

Kakor rečeno, sva se nemo gledala kar nekaj minut. Nato sem tiho odprl puško in vzel prazen naboj iz nje. Hotel sem vzeti naboj še iz druge cevi, pa mi reče lovec: »Še ni vse izgubljeno, dajte nov naboj v prazno cev, saj ruševci še grulijo.«

Storil sem to in prisluhnil. Na vrhu Tičjega vrha, kar ni bilo daleč od najinega zaslona, slišim ruševčevo gruljenje. Kaj zdaj?

Da bi zalezla ruševca, je silno težavno, ker ima ruševec najboljši vid in sluh tudi v ljubavni zamaknjenosti, saj je znan rek, da ima ruševec toliko očes, kolikor perés. Najbolje je, da prikličem, si pravim in že napravim votli roki, jih prislonim na usta ter tiho zapiskam: čuuh, čuuh, čuuh.

Nekaj sekund nato zašušti po zraku in kakih dvajset korakov pred zaslonom se pojavi na snegu lep ruševec, ki začne razdraženo pihati: čuuh, čuuh.

Hitro dvignem puško, dobro pomerim in — najlepša ptica našega visokogorja obleži mrtva na belem snegu.

Že sem bil zunaj zaslona in pri mrtvem petelinu. Dvignem ga — par kapljic krvi mi spolzi iz kljuna — in bil sem silno vesel. Rože nad očmi so bile še živordeče, rep je imel na vsaki strani štiri dobro zakrivljene krivce, petega manj.

»S tem ste pa lahko zadovoljni,« se oglasi Dernič, ki je med tem prišel in mi prinesel ruševo vejico, ki sem jo zataknil za klobuk.

Začuje se hreščanje snega in pokaže se graničar, ki je prišel iz karaule na sedlu gledat, kdo strelja. Tudi ta je občudoval lepo ptico, ki je kljub temu, da je takorekoč živel med ruševci, še ni videl od blizu.

Poiskali smo si bolj spodaj kopno mesto in se okrepčali z dobrotami mojega nahrbtnika. Tudi to spada k vsakemu lovskemu pohodu.

Dr. R. M.

Dobra kupčija

Da, to se je nekoč pred vojno zares zgodilo na rivieri.

V sobi hotela Palace sta se prepirala gospodična Francka Barkičeva in gospod Serafin Levičnik... Tako hudih razžaljenj te hotelske stene še niso slišale. Razmerje obeh ljubimcev je očividno šlo proti koncu... Nista se mogla več videti in razdružitev je bila neizbežna.

Francka je bila poizkušala, privaditi se značaju svojega ženina, ta pa se je v začetku tudi trudil, da bi prenašal muhe svoje izvoljenke, a slednjič ima vsaka stvar svoje meje.

Serafin je bil po neprevidnosti nekoliko pokvaril Franckin novi klobuk in ogenj je bil v strehi.

»Sem že sita!? je vpila Francka. »Nimam več veselja, živeti s takim divjakom.«

»Oh, kako strašno mi greš na živce! Tvojih naukov ne potrebujem, kajti le meni se imaš zahvaliti, da ješ pošteno pri mizi in hodiš v dostojne lokale.«

»Podlež!«

»Tiho, sicer...«

»Dragi, ne zadržujem te... na skopega ženina se požvižgam...«

Ob osmih zvečer sta se še vedno prepirala. Slednjič sta se zedinila na ta način, da ostane Serafin v Montekarlu, Francka pa odpotuje.

»Še nekaj morava urediti,« pravi Serafin. »Vrnila mi boš biserno ovratnico, ki sem ti jo prinesel prejšnji teden.«

»Za nobeno ceno... Sicer pa lahko greš.«

Serafin je divji šel iz sobe. Ovratnica za 80.000 frankov... in čez teden je konec ljubezni! To je pač grenko... Med obedom nista spregovorila besedice, po obedu pa je vprašal Serafin:

»Ali greš danes v igralnico?«

»Da.«

»Dobro... dobro.«

Proti enajsti je prišel v igralnico. Elegantna množica se je gnetla okrog miz. Francka je sedela med dvema Angležinjama. Šla je bila z doma z 12.000 franki, zdaj pa je imela pred seboj le dva tisočaka. Z obraza ji je čital, da je imela veliko smolo. Serafin je poznal Francko... vedel je, kaj se bo zdaj zgodilo, in napravil je načrt..

V kotu salona je zagledal mlado damo, ki se mu je prijazno smehljala. Prisedel je ter se je nekaj minut z njo šalil. Nato se je sklonil k njej in ji zašepetal:

»Ali hočete zaslužiti nocoj dva tisoč frankov?«

»Prav rada,« je rekla in ljubeznivo pomežiknila.

»Ne... stvar je resna... kar vam predlagam, je čisto preprosto. Pokazal vam bom eno izmed dam, ki tu igrajo. V četrt ure bo ta dama izgubila ves denar, kar ga ima. Zato bo pripravljena na vse, da dobi zopet denar. V tem trenutku morate začeti z njo pogovor. Ponuditi ji morate posojilo 15.000 frankov na ovratnico, ki jo nosi... Tu imate 15.000 frankov. Ko boste stvar dobro opravili, vas pričakujem na terasi...«

Mlada dama je sprejela predlog. Serafin se je mudil komaj deset minut v igralnici, ko je opazil, da je Francka vstala bleda kot zid. Nekoliko pozneje je videl, kako je v kotu tiho govorila z mlado damo, snela ovratnico in dobila za to šop bankovcev. Pomirjen je odšel v park. Mlada dama je prišla za njim, mu izročila ovratnico, dobila za to dva tisoč frankov ter se takoj vrnila, da poizkusi srečo na ruleti.

Ko se je čez dve uri vrnil v hotel, je našel tam Francko. Bila je bleda, trudnih oči in udrtih lic.

»Ali si imela srečo?«

»Ne.«

(»Oho, zgubila je tudi tistih 15.000 frankov!« si je mislil.)

»Kje pa imaš ovratnico?«

»Pusti me v miru!«

»Pa je vendar nisi izgubila?«

»Dolgočasiš me!«

Porogljivo se je nasmehnil in šel spat.

Drugo jutro, ko se je Francka napravljala, ta se odpelje, se je šalil:

»No... in ona ovratnica? Ali je nimaš več?«

»Ne... zastavila sem jo... za 15.000 frankov, — bila sem zares neumna... zdaj ne bom več videla svojih biserov!«

»Pač... lahko jih celo še imaš, če jih plačaš!«

»Kaj Ti poznaš osebo, ki sem ji zastavila ovratnico?«

»Da... poglej!«

In Serafin je potegnil ovratnico iz žepa ter ji jo pomolil pod nos.

Omedlela je skoraj od jeze.

»Kako si jo dobil?«

»Čisto preprosto... Ona dama mi jo je prodala... A ker sem dober človek, ti jo prepustim za 95.000 frankov!«

»Kako... 95.000 frankov?«

»No... 80.000 frankov je mene stala... in 15.000 frankov sem nanjo posodil... K temu pride še nagrada za damo, ki si ji jo izročila...«

Francka ga je gledala z očmi, polnimi sovraštva, gnusa in jeze, potem je ostavila sobo in zaloputnila vrata.

Serafin je z nasmeškom pogledal za njo in rekel:

»To je bila dobra kupčija!«

Renatus:

Bojazen

Lastnost človeške narave je, da se vedno boji pretečih nezgod. Vedno se nam dozdeva, da plava v ozračju neko gorjé, ki nas bo prej ali slej prizadelo. Čeprav navidezno nimamo povoda, se vedno bojimo nesreč, siromaštva, javnega mnenja. Ta bojazen nas spremlja od zibeli do groba ter zastruplja naša telesa in naše duševno življenje. Ta bojazen nas pretvarja v črnoglede in nezaupne ljudi, ki v vsaki stvari vidijo sebi nasprotno silo ter vse svoje dejanje in nehanje zro s senčne plati. S takim mišljenjem pritegnemo vplive, ki prinašajo boš ono, česar smo se bali.

Za primer vzemimo, kako vpliva bojazen na človeško zdravje. Bojazen že sama po sebi ovira krvni obtok in neugodno vpliva na delovanje možgan, povzročajoč nagnjenje k različnim boleznim. Vplive bojazni, ki jim moramo iskati vzrok v miselnem svetu, opažamo ob izbruhu epidemij. Epidemične bolezni se najrajši lotijo onih, ki se jih boje. Najbrž niti kuga ni pomorila toliko ljudi, kolikor jih je pomorila bojazen pred njo.

Lastnost človeške narave je, da se vedno boji priho'nosti. Čemu to? Za vrlega človeka je taka bojazen nezmiselna, ker se mu ne more nič pripetiti, kar ni v skladu z zakonom ravnovesja. Slaba miselna atmosfera lahko pogubno deluje na človeka slabotne volje, medtem ko se pri človeku močne volje ne more uveljaviti brez pristanka.

Ako si morebiti storil kaj prenagljenega, kar ne moreš popraviti, pusti, da se kamen vali dalje. Toda nikar se ne boj! Vsake, tudi zle posledice nosi junaško in jih imej za šolo prihodnjih vrlin.

Kadar pa okolnosti zahtevajo boja, ne odnehaj! Toda nikoli se ne boj! Utrdi svoj značaj, kajti v življenju more doseči uspehe le tisti, ki ne pozna strahu.

Važno dopolnilo

K „Nekdanjim velesejmom na Blokah“

Moj veleučeni tovariš iz šolskih časov, profesor Milan, mi je oporekel, češ da na Blokah ni bilo velesejmov, ampak da so bili to samo veliki sejmi. Kajti velesejem, da je lahko samo vzorčni veliki sejem.

Če bi vedel, ali bi bil nekoč celo na lastne oči videl prekrasne vzorce z bloškega velesejma ali recimo pravilneje velikega sejma, ki bi mi ne oporekal, ampak bi strmel, zakaj tako lepih pristnih vzorcev raznih — seveda največ pošteno pijanih — mešetarjev s tega velekoristnega in za naše gospodarstvo velevažnega sejma še ni videl in ne spoznal.

Ker je pa priverjanje, pridušanje in razno drugo preklinjanje v vsemogočih jezikih tako rekoč v vzročni (prosim, ne vzorčni!) zvezi s težko službo našega ljudskega mešetarja, naj pa še — da se resnica prav spozna — navedem pregovor, ki je baje tako star, kakor so stari bloški velesejmi. Slišal sem ga tisti večer po izidu našega članka o bloških velesejmih. Resnici na ljubo moram poudariti in podčrtati, da me je precej sram zastran tolike nevednosti. Moje namreč. To mi je dal čutiti tudi gospod Cene iz Ribnice, saj ga skoraj vsi poznate, ne? Torej, gospod Cene me je najprej lepo pohvalil, malo pomežiknil, pogledal z enim očesom gospoda Joška, z drugim pa v strop, potem je pa nekam hudomušno pripomnil, da moje poročilo o teh velesejmih nikakor ni popolno, zakaj vsak omikan človek da vé in to ne morda samo v ribniški, velikolaški in sodraški kotlini, ampak daleč po svetu, da na dan sejma o sv. Mihelu in tisti teden po sv. Mihelu, ko namreč sejmarijo na Blokah, lahko ljudje greše po milj volji. Kajti tiste dni so vsi hudiči, hudirji belcebubi ali kakor se že imenujejo, na bloškem velesejmu, kjer se pajdašijo z raznimi sejmarji in vasujejo z bloškimi — mešetarji.

Da ne bo zamere, naj podčrtam, da dandanes ni več takih mešetarjev na Blokah, pa tudi ne takih sejmov.

Strmiški.

Strmiški:

Uganka

V besedi črk je pet, brez glave štiri in tretja s tremi pavje se šopiri.

Predzadnjo črki dve krasita, a zadnja v eno le je črko vlita.

Pri ugibanju da zle ne bo zamere, naj se drži ugibalec tele mere:

Besedo vsako naj takoj obglavi, brez črke prve novo naj sestavi.

Beseda tretja lepa je kraljična, a po imenu tuja gospodična.

Z besedo drugo si je zaželela, da lišp besede prve bi imela.

V okrasku tem je redna moška dika, a čudna to bi bila ženska slika.

Da želja trdno bila je podprta, glasnó pové besedica četrta.

Za kaj se ženska v svoji trmi trudi, z besedico se zadnjo vsakdo čudi.

Če bi zgodilo to se, kar jo mika, bi se razvila kmalu tale slika:

Si ustnic gospodična več ne maže, le po komedijah ljudem se kaže.

★

Rešitev uganke pred tednom: borec, Gorec, korec, norec, Zorec.

Dolgočasen je večer

brez Ponedeljskega „Jutra“

ODLIČNA RODBINA

— Ali vi nimate kopalnice v svojem stanovanju?

— Kaj nam bo? Hvala Bogu, da se lahko vsako leto odpeljemo za nekaj dni v kopališče.

* * *

Ženska užaljenost

Karol Bücher, znani narodni gospodar, je nekoč govoril v svojem zavodu o Ameriki in omenil, da je tam število moških precej večje, ko število žensk in je šaljivo pristavil:

»Zato priporočam navzočim gospem in dekletom, da se izseljujejo.«

Neka poslušalka je ob tej opazki užaljena vstala in šla proti vratom. Bücher pa ji je zaklical:

»Gospodična, tako se pa še ne mudi.«

Gratulantom

Pred tedni je bila objavljena pesem, posvečena Mariji G. Nato je gdč. Marija Grošljeva prejela razne čestitke, ki pa so prišle na — napačen naslov. To nam sama pojasnjuje z naslednjo pesmico:

Gratulantje, srčna hvala,
ne, to nisem jaz,
če mi nočete verjeti,
evo vam — dokaz!

Moje zibke ni poljubljal
maja zlati dih,
ampak pozni dan jesenski,
ves otožen, tih.

Če vas dalje sum ščegeče,
v pávorki naprej,
da ne bo pred vrati gneče,
in ne stró grmade sreče
leta skrajnih mej.

Ko že sonce bo v nemoči
in moj rojstni dan napoči,
ne bo jubilej.
Ej, bajaco, nič ne joči,
iz srca se smej!

Marija Grošljeva.

Iskre

Mnogokrat pomotoma zamenjamo boječega človeka s skromnim človekom, dasiravno ti dve lastnosti nimata nič skupnega. Skromnost je globoko zakoreninjena lastnost značaja, medtem ko je boječnost znak nezrelosti.

*

Vsakemu človeku ne prisije za jutranjo zarjo tudi sonce.

*

»Slog je človek« — kako malo je torej ljudi!

*

Z dresuro se pes nauči hoditi po dveh nogah, človek pa po štirih.

*

Modrost in umetnost imata nekaj skupnega: obe sta neizčrpni.

*

Ljudje se nikdar ne poboljšajo, le bolj previdni postanejo.

*

Pred poroko položimo žrtve na oltar zakona.

*

Marsikateri oče bolj neguje svoje rože na vrtu, kakor svoje otroke.

*

So ljudje, ki imajo v roki kadilnico s kadilom, ali pa bič.

*

Najgloblje misli imajo svoj dom v samoti.

(Biba)

IZ ITALIJANSKE LIRIKE:

Corrado Govoni:

Žolna

Kdo oni doktor je tam doli,
ki v konopljišču gre okoli,
prisluškujoč na slehernem drevesu?

Tako se zdi mi vdar na vdar,
kot da strahotno mrk drvar
s poslednjimi močmi bi jeznimi
zabijal rakve z žeblji železnimi
po konopljiščih in strniščih.
Tu, tam obstane... pa spet plane
v grohôt, ko nor bežeč brez cilja,
ko da se smeje smrt — šembilja!

Prevedel Janko Samec.

Valo Bratina:

Mali oglas

Ne nameravam delati reklame za male oglase. Bog mi je priča! Toda je pričujoča zgodba v tako tesni zvezi s to moderno ustanovo — če se smem tako izraziti —, da se ji ne morem izogniti. Ne morem. Je že tako. Prosim!

Žane Šviga (veleposestnik, debeluhar, z debelo cigaro v ustih se napihuje po sobi. Tu pa tam potegne požirek vina in rentači): Preklemani razbojnik! Le počakaj, jaz ti že pokažem! Drago boš plačal svojo oholost! Ne le v luknjo, na vislice te spravim, rokovnjač, rokovnjaški! Le pridi mi v pest, me boš že še spoznal. Če te nihče ne najde, te bodo »Mali oglasi« (Vihti časopis po zraku, bijoč po »Malih oglasih«.) Če ne danes, pa jutri. Našli te bodo! Nismo mi po prežgani juhi v Ljubljano priplavali, dragi moj! (Nekdo potrka.)

Žane Šviga (razkačeni in razjarjeni veleposestnik se silno razveseli): Aha, eden že gre! Naprej!

Frane Švaga (vstopi ponižno, skoraj boječe): Dober dan, prosim! Ali sem, prosim, prav prišel?

Žane Šviga (zelo prijazno): Koga iščete?

Švaga: Ali ste, prosim, vi veleposestnik Žane Šviga?

Šviga: Da, to sem jaz.

Švaga: Res? Jaz pa sem Frane Švaga.

Šviga: Me veseli. No, in kaj bi radi?

Švaga: Ali imate, prosim, »Jutro«?

Šviga: Jasno. Imam. Zakaj pa vprašate?

Švaga: Tistega od petka, če imate, prosim?

Šviga: Aha, vi ste prišli. Zavoljo... Da, prav tisto »Jutro« imam.

Švaga: Pokažite, prosim!

Šviga (mu izroči »Jutro«): Tu ga imate. Gotovo ste prišli zavoljo...

Švaga: Tako je: Zavoljo... Ali smem prečitati, prosim?

Šviga: Ni treba, že vem, za kaj gre.

Švaga: Že prav, ampak dovolite mi, da prečitam, prosim!

Šviga: Pa daite, ampak naglo. Meni se mudi!

Švaga: Meni tudi, prosim, ampak red mora biti. Torej dovolite, prosim! (Čita): »Sto lir plačam tistemu, ki dožene, kdo je v nedeljo ubil mojega psa, in ki mi zločinca navede tako, da ga lahko sodnijsko zasledujem. Žane Šviga, veleposestnik, Klavniška ulica 13.« Ali je, prosim, to vaš oglas, gospod Šviga?

Šviga: Kakopak, moj, čigav pa naj bi bil! In vi, kaj hočete?

Švaga: Prišel sem zavoljo tistih sto lir, prosim.

Šviga: Poznate tistega, ki mi je psa ubil?

Švaga (navihano se smehljaje): Seveda!

Šviga: Kako se piše?

Švaga (vedno bolj korajžno): Najprej denar!

Šviga: Ime, ime!

Švaga: Najprej denar, sem rekel!

Šviga (z rastočo nestrpnostjo): A jaz pravim ime!

Švaga: Tedaj pa... Zbogom!

Šviga: Hee, hee, počakaj malo! — Vaša častna beseda, da mi lopova izdaste?

Švaga: Na čast in poštenje! Izdam ga.

Šviga: Dobro torej — tu denar! (Mu izroči stotak.)

Švaga: Hvala lepa!

Šviga: No, kdo je ubil psa?

Švaga: Jaz.

Šviga: Kdo?

Švaga: Saj sem povedal.

Šviga: Lažete! Vi ga niste ubili!

Švaga: Sem!

Šviga: Ne.

Švaga: Kako to?

Šviga: Niste ga!

Švaga: Če vam pa pravim!

Šviga: Zakaj pa niste že prej prišli?

Švaga: Sem šele včeraj zvedel.

Šviga: Kaj?

Švaga: Za oglas.

Šviga: To lahko natvezite komu drugemu. Oglas je bil objavljen že pred tremi dnevi.

Švaga: Jaz sem ga čital šele včeraj. V bolnišnici.

Šviga: V bolnišnici?

Švaga: Da. Gospod primarij me je opozoril nanj, ko sem obissal svojega ubogega sina.

Šviga: Kaj me pa to briga! Povejte, ali ste ga res ubili?

Švaga: Ne.

Šviga: Prej ste pa rekli, da ste ga.

Švaga: Koga?

Šviga: Mojega psa vendar.

Švaga: A, takooo! Sem mislil, da mislite sina!

Šviga: Osel!

Švaga: Kdo?

Šviga: Vi!

Švaga: A, takooo. Sem mislil, da vi.

Šviga: Tak povejte že: ali ste ga ubili, ali ga niste?

Švaga: Psa? Kakor sem rekel. Ubil sem ga.

Šviga: Tega vam ne morem verjeti. Tako lepo žival! Saj pojdete v luknjo!

Švaga: Jaz ne morda vi.

Šviga: Kako to mislite le?

Švaga (zvito): »Silobran«, mi je dejal moj advokat. Boste že še zvedeli!

Šviga (poražen): Torej je res?

Švaga: Res!

Šviga (divje): Nesramno! Pa si še upate vzeti denar!

Švaga: Sem moral.

Šviga: Zakaj?

Švaga: Ker ga nujno potrebujem.

Šviga: Glejte no, res?

Švaga: Res. Za advokata. Zahteva predujem.

Šviga: Kakšen predujem?

Švaga: Za tožbo. Brez predujma ne začne procesa.

Šviga: Kakšnega procesa?

Švaga: Proti vam.

Šviga: Proti meni?

Švaga: Da.

Šviga: Kako to?

Švaga: Tožiti vas moram.

Šviga: Mene? Zakaj?

Švaga: Zaradi odškodnine.

Šviga: Kakšne odškodnine?

Švaga: Vaš pes je mojemu sinu vendar hlače raztrgal.

Šviga: Moj pes? To ni res!

Švaga: Je, je, na žalost. Pa še ugriznil ga je.

Šviga: Ugriznil? Kam?

Švaga: Tu sem. (Pokaže zadnjico.)

Šviga: Nesramnost! Kako si upate?...

Švaga: Nesramnost gori, nesramnost doli! Je že tako. Najmanj štirinajst dni bo moral ležati. Izpod pet sto lir ne bo šlo.

Šviga: Vi... predrznež!

Švaga: Nič predrznež! Mislite da je moj sin za to na svetu, da ga bo vaš pes grizel v... v... (pokaže) Najmanj pet sto lir, če ne več! Pa še stroške. Takole okrog tisočaka bo vse skupaj.

Šviga: In še na sodnijo naj hodim, kaj ne da?

Švaga: Seveda, jasno!

Šviga: O, kako pa! Še tega bi se mi manjkalo. Le hitite!

Pavel Rasberger:

Gledališki spomini

JOSIP NOLLI,

bariton velikega formata in rutiniran igralec, rojen v Ljubljani leta 1841., je bil v svoji najboljši dobi član milanske Scale in zagrebške opere. Bil je v Zagrebu prvi Zrinjski v Zajčevi operi »Nikola Šubič-

Zrinjski«. Ko se je vrnil v Ljubljano, se je tesno oprijel slovenskega gledališča in Dramatičnega društva. Od rojstva slovenske opere v novi stavbi do svoje smrti je bil prvi bariton in operni režiser. Kakor sem čutil jaz, je bil dober človek; rad je rentačil in zmerjal za kulisami, toda brez hujših posledic. Njegova zadnja režija je bila Flotowljeva opera »Alessandro Stradella«. — V sezoni 1900-01 je bil za dva večera napovedan gost iz Zagreba — Bogdan pl. Vulakovič, izboren baritonist. Prvi večer je pel Amonasra v »Aidi«, drugi večer pa bi moral peti grofa Luno v »Trubadurju«. Ne vem, iz kakšnega vzroka mi nastopil, pač pa je pel namesto njega Nolli, katerega je občinstvo sprejelo z nepopisnim navdušenjem in mu posebno po glavni ariji napravilo gromovit aplavz. — Poleg dela v operi je bil Nolli tudi urednik »Slovenskega Naroda«. Kot oseba je bil močan, širokopleč in je imel navado, da je v stran potresal z glavo, česar nisem nikoli opazil med petjem na odru. Odzdravljal je — vsaj meni — z »živio«, s krepkim naglasom na »o«. — Ko se je v sezoni 1900-01 prvič pela v Ljubljani opera »Zrinjski«, se je neko nedeljo vršila posebna predstava za goste izven Ljubljane. Po predstavi je bil družabni večer, na katerem je pozdravil goste tudi Nolli v navdušenem govoru. — Umrl je nenadno leta 1902. Tiste dni po njegovi smrti se je pela Verdijeva »Traviata« z gostom v vlogi Germonta. Sedel sem v zadnji vrsti galerije in čutil z bolestjo veliko praznino, ki je navdajala drugače tako slavnostno hišo umetnosti.

IRMA POLAKOVA,

katere se je še po osmih letih njene smrti spomnil neki zagrebški dnevnik z zatrdilom, da v Zagrebu še nimajo druge Polakove, je prišla na deske že v čitalniški dobi in je takoj nadaljevala svojo pot v novem gledališču. Toda že po nekaj letih je bila angažirana na Karlovo gledališče na Dunaju. Kakor mi je pa sama povedala, se je le iz hrepenenja po domu vrnila. V sezoni 1901-02 je odšla na zagrebško gledališče, kjer je dosegla tak višek in tako priljubljenost, kakršne ni dosegla doslej še nobena druga pevka v Zagrebu. Bila je tako v operi kakor v opereti doma. Pela in igrala je kar po vrsti: Rozalindo v »Netopirju«, Neddo v »Glumačih«, Veselo vdovo, Venero v »Tanhäuserju«, Ločeno ženo itd. Njena Micaela v »Carmen« je bila pevsko in igralsko božanska... V opereti jo je včasih zapeljal nalezljiv smeh, posebno če ji je dal za to povoda dober soigralec; tedaj se je začela — sredi prizora — prav od srca smejati. Njen smeh je zapeljal tudi občinstvo; ni pa bilo nobene zamere, kajti Polakica — tako so jo imenovali Zagrebčani — je bila samo enta!

Ko je leta 1912. pela Musetto v »Bohème«, je rekel intendant Treščec pred začetkom predstave na odru, da bi rad povabil Puccinija v Zagreb, da bi videl in slišal Polakovo in ki bi moral priznati, da bi težko našel boljšo Musetto. Prihajala je rada na gostovanje v Ljubljano, posebno prve čase; gostovala je kot »Mam'zelle Nitouche«, v veseloigri »Od stopnje do stopnje« itd. Kadar je bilo napovedano njeno gostovanje, je bilo gledališče že v naprej razprodano in za Ljubljano je bil to nekak praznik. V sezoni 1920-21 je praznovala svojo 25 letnico tudi v Ljubljani in v Mariboru. V Mariboru je nastopila v »Mam'zelle Nitouche« in v »Netopirju« 24. in 25. maja 1921. Pred tem je obhajala svoj jubilej v Zagrebu. Takrat se je govorilo, da so ji Zagrebčani poleg drugih darov v znak spoštovanja in hvaležnosti opremili na novo njeno stanovanje.

Umrla je leta 1931., stara 55 let. Na Mirogoju v Zagrebu krasi njen grob slovensko znamenje — kapelica, a spodaj je vklesan začetek pesmi: »Prišla bo pomlad...«

FRAN GERBIČ

Po svojih uspehih kot operni tenor v Pragi, Zagrebu, Ulmu in Lwowu ter pozneje v Lwowu kot profesor solopetja in pevovodja na konservatoriju je prišel v Ljubljano, prevzel mesto ravnatelja šole »Glasbene Matice« ter postavil temelj slovenski operi, ki ji je bil več let neutrudno delaven dirigent. Poleg vodstva šole »Glasbene Matice« je poučeval klavir in solopetje. Bil je tudi meni učitelj klavirja, a kot organist in regens-chori šentjakobske cerkve mi je dal priliko, da se usposobim kot pevec in organist. Znan je kot skladatelj, kajti njegova dela so stalno na koncertnih sporedih. Izdajal je glasbene revije s prilogami novih skladb slovenskih skladateljev. Pisal je tudi glasbene kritike — sploh: bil je široko razgledan človek in umetnik. Kot operni tenor je v Zagrebu prvi pel Juraniča v Zajčevi operi »Nikola Šubič Zrinjski«. Omenil sem že,

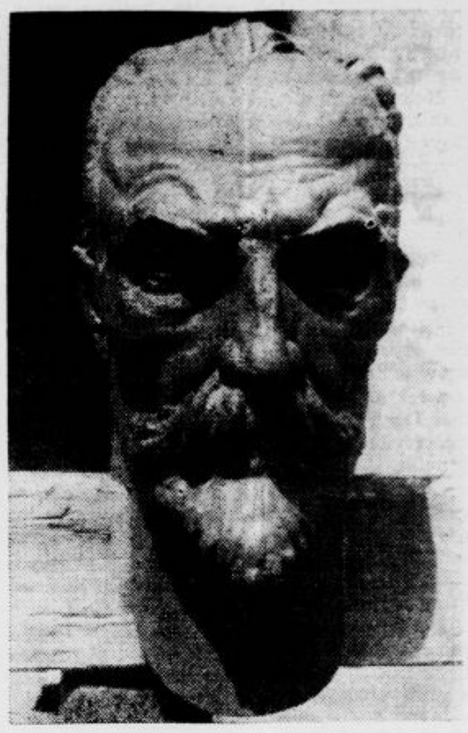

da je Gerbič dirigiral prvo »Prodano nevesto« v Ljubljani. Takrat so bili v navadi »častni večeri« in tako imenovane »benefice« vidnejših članov gledališča. Spominjam se takega dogodka, ko je imel Gerbič časten večer. Od vseh daril, ki jih je prejel, mi je bil najbolj všeč velik, okrogel šopek, na katerem sicer ni bilo dosti rož, pač pa namesto njih sami — srebrni goldinarji. — Kot svojemu gojencu mi je dal, kakor sem že omenil, priliko, da sem pel na koru šentjakobske cerkve. Vaje za petje so bile vsak petek zvečer v njegovem stanovanju na Novem trgu št. 1. Teh vaj sem se vedno veselil. Tu je bil profesor Gerbič čisto domač. Kot najmlajši seveda nisem nikoli posegal v razgovor. Pevcev se dosti ne spominjam več, spominjam se le nadučitelja Likarja in tenorja Josipa Pavška, ki sem ga poznal že iz gledališča. Ko je nekoč o Vseh svetih nanesel pogovor tudi na Raupachovo žaloigro »Mlinar in njegova hči«, je prof. Gerbič omenil, da gre to predstavo gledat v prvi vrsti zaradi prizora na — pokopališču...

Na koru šentjakobske cerkve je dostikrat nadomestoval prof. Gerbiča že leta 1919. v Mariboru umrli glasbenik in skladatelj Anton Svetek. Bil je izboren organist. Ob večjih praznikih je Svetek igral orgle, Gerbič pa je dirigiral. Ob prehodu iz 19. v 20. stoletje, torej v noči na 1. januar 1900, so bile o polnoči po cerkvah slovesne maše kakor v božični noči. Tudi v šentjakobski cerkvi je bila slovesnost v ta namen. Pevci smo se bili že vsi pravočasno zbrali, čakali smo le še na dirigenta in organista. Polnoč, kakršna je vsakih sto let le enkrat, je nastopila. Vsi smo bili nestrpni, kaj bo. Ministrant pozvoni pri vratih zakristije in naznani s tem začetek pobožnosti — in zdaj bi morale zabučati orgle. Bil sem že malo organista, vendar se nisem mogel v tisti zmedi hitro znajti in ko sem se že odločil, da sedem za orgle — zapojo pevke kar brez spremljevanja znano »Sveto, sveto, sveto«. V tem pa že prihiti Svetek, toda imel je še to smolo, da mu je ščipalnik padel pod pedal in je tako spet nekaj časa trajalo, da smo ga našli. Svetek je bil namreč zelo kratkoviden. Čez nekaj časa nato je prihitel tudi prof. Gerbič in maša se je vršila, oziroma pela nemoteno naprej. Tak je bil tedaj tisti Silvestrov večer in vstop šentjakobske fare v novo stoletje.

V vojnem letu 1917. je umrl Franc Gerbič, star 77 let.

FRANCE RUS

iz dinastije tenoristov je tudi že v pokoju in živi v Ljubljani. Ostal mi je kot človek in pevec v spominu od tiste prve »Prodane neveste« kot »vodja komedijantov«. Kadar sem sam nastopal v tej vlogi, mi je bil vedno pred očmi. V kakšnih vlogah je

takrat še nastopal, mi ni več znano. — Za nekaj časa je bil odšel iz Ljubljane in bil koralist v Djakovu pod slavnim biskupom Strossmayerjem. Zapustil pa je bil daljno slavonsko ravnino in se vrnil k operi v Ljubljano. France Rus s svojim krasno zvenečim tenorjem je bil pevec tiste vrste, ki nikoli ne odpove.

Satyrus:

On

»Kaj je umetnost, kaj? In njen obraz?«
ondan sem vprašal opernega pevca.
Pa zanj mi je odvrnil glas Debevca:
»To vé v nebesih Bog, na zemlji — jaz!«

Josip Nolli kot Hasanpaša, Cilka Podkrajškova kot Sofija in Fran Schmidt kot Juran v Kukuljevićevi igri »Turki pri Sisku ali Juran in Sofija«

Dal 7 al 21 giugno vengono emesse due serie di

Buoni del Tesoro quinquennali 5% a premi

di L. 5 miliardi ciascuna

Interessi e premi esenti da ogni imposta presente e futura

PREZZO di emissione: L. 97 per ogni cento lire di capitale nominale, oltre interessi 5% dal 15 giugno fino al giorno del versamento; per le sottoscrizioni eseguite dal 7 al 14 giugno vengono invece corrisposti ai sottoscrittori gli interessi 5% dal giorno del versamento fino a tutto il 14 giugno detto.

Le sottoscrizioni vengono eseguite solo in contanti, ma vengono accettate come contante le cedole ammesse in sottoscrizione.

PREMI: ciascuna serie di L. 5 miliardi di Buoni concorre annualmente a n. 10 premi per un ammontare complessivo di L. 10.000.000 mediante estrazioni semestrali.

Le sottoscrizioni si ricevono presso tutte le Filiali dei seguenti Enti e Istituti che fanno parte del Consorzio di emissione, presieduto dalla Banca d'Italia:

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banco Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banca Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per la Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Gemmano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banca Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravena — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Tutte le altre Banche, Banchieri, e Banche Popolari, nonchè tutti gli Agenti di Cambio rappresentati nella firma dell'atto consortile dagli Istituti e dalle Compagnia Finanziaria sopra menzionati.

Od 7. do 21. junija bosta emitirani dve seriji

5% letnih zakladnih bonov s premijami

vsaka po 5 milijard lir

Obresti in premije so oproščene sleherne sedanje in bodoče davščine

EMISIJSKA CENA: 97 lir za vsakih sto lir nominalne glavnice poleg 5% obresti od 15. junija do dneva vplačila; za vpisovanja od 7. do 14. junija pripadajo vpisnikom 5% obresti od dneva vplačila do vključno 14. junija.

Vpisovanje se lahko opravi samo v gotovini, toda sprejemajo se kot gotovina kuponi, dopuščeni za vpis.

PREMIJE: Na vsako serijo 5 milijard lir Bonov odpade letno 10 premij v skupnem znesku 10.000.000 lir, ki se žrebajo vsakih šest mesecev.

Vpisovanje se lahko opravi pri vseh podružnicah naslednjih ustanov in zavodov, ki pripadajo emisijskemu konzorciju pod vodstvom zavoda Banca d'Italia

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banco Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'Americana e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banca Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per la Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Gemmano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banca Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravena — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Vse ostale Banke, Bančniki, Ljudske Posojilnice kakor tudi vsi menjalniški Agenti, ki so člani zgoraj omenjenih zavodov in družbe »Compagnia Finanziaria«.

Švaga: Govorite kar hočete, ampak na sodnijo boste morali. Ali mislite da bo sodnija prišla k vam?

Šviga: Ne bodite smešni!

Švaga: Meni pravite to? Poglejte se v zrcalo. Jaz pa: kar sem rekel, sem rekel!

Šviga: Bodite vendar pametni!

Švaga: Saj sem. Pet sto lir za bolečine in krojača. Hlače so bile iz hudičeve kože. Saj tako ni veliko. In: ali bi vi hoteli ležati štirinajst dni na trebuhu in z ledom na križu, pa injekcije proti steklini itd. — za ubogih pet sto lir?

Šviga: No, tu imate štiri sto lir. Naj bo, v božjem imenu.

Švaga: Ne bo nič. Pet sto sem rekel!

Šviga: Saj sto sem vam jih že dal.

Švaga: Glej ga, goljufa! Tistih sto je bilo vendar za to, ker sem vam izdal »ubijalca«.

Šviga: Hm...

Švaga: No, ali bo kaj? Jaz nimam mnogo časa!

Šviga: Na, tu imaš oderuh! (Mu vrže bankovce pod noge.)

Švaga (šteje denar): Eden, dva, tri, štiri, pet. Hvala lepa, gospod Šviga!

Šviga (oponašaje): Prosim, gospod Švaga! Zdaj pa daj mir, hudič! Nočem imeti nič več opravka s to rečjo!

Švaga: Zaradi mene... Jaz vam ne bom delal sitnosti. Če vam bodo le drugi dali mir. Klanjam se, gospod Žane Šviga! Moram hiteti na policijo, da ne zamudim. Za deseto sem povabljen.

Šviga (v zli slutnji): Na policijo? Zaradi česa?

Švaga: Zaradi vašega psa, vendar.

Šviga: Kaaaj? Že zopet moj pes?

Švaga: Seveda. Zakaj pa puščate tako krvoločno zverino letati brez nagobčnika naokoli, da grize uboge otroke. To vas bo precej veljalo, gospod Šviga.

Šviga: Preteto! Ali niste rekli, da je zadeva končana, da boste dali mir?!

Švaga: Jaz že, ampak policija ne. Tistih pet sto lir je komaj za osebno odškodnino. Zdaj pa še kazen! Kaj mislite? Kazen mora biti, ne? Zakaj pa imamo paragrafe?

Šviga (gleda Švago, kakor da ga bo zdaj zdaj požrl. Renči): Brrr... da bi vas!

Švaga: Kaj renčite name? Ali sem morda jaz kriv? Sami ste si skuhali to godljo.

Šviga: Kaj pa zopet tvezite?

Švaga: Kdo pa drugi! (Vzame časopis in z naslado bije po »Malih oglasih«.) »Jaz, veleposestnik Žane Šviga, plačam tistemu, ki mi...« Vidite tile mali oglaski so vsega krivi. Ti so vas pokopali. Ako ne bi bili inserirali, jaz sploh ne bi vedel, čigava je mrcina. Saj zverina še znamke ni imela. Zavoljo tega bo treba še nekaj ekstra šteti, gospod Šviga!

Šviga: Zdaj pa le nehajte, če nočete kaj doživeti.

Švaga: Meni je žal, gospod Šviga, ampak ti »Mali oglasi« so res imenitna zadeva.

Šviga: Glejte, da izginete, sem rekel!

Švaga: Kaj pa mi grozite? Le počasi, gospod Šviga, da si še česa hujšega ne nakopljete na glavo!

Šviga: Saj se bom res izpozabil, če ne nehate!

Švaga: Prosim, prosim... Oprostite!

Šviga: Pojdite k vragu!

Švaga: Že grem, že grem. Zbogom, gospod Šviga! Se priporočam! Na svidenje na policiji.

Šviga: Hudir te vzemi, pijavka! se zgrudi v fotelj in vzdihne: Preteti oglasi!

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja: Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Ljubomir Volčič. — Vsi v Ljubljani.